

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tiedote perintäluvan haltijoille

1. Etelä-Suomen aluehallintoviraston (ESAVI) tietoon on tullut merkittäviä puutteita perintätoimistojen tiedonantovelvollisuuden noudattamisessa. ESAVI on ottanut kantaa asiaan myös useassa päätöksessään eri perintätoimistoja koskien. Aluehallintovirasto kiinnittää luvanhaltijoiden huomiota lain ja hyvän perintätavan mukaiseen menettelyyn velalliselle perinnässä annettavien tietojen osalta seuraavasti:

Lain saatavien perinnästä (513/1999, perintälaki) 4 a §:n mukaan velallisella on pyynnöstä oikeus saada velkojalta maksutta ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Jos velallinen pyytää erittelyn tai selvityksen useammin kuin kerran vuodessa, velkojalla on oikeus saada velalliselta kohtuullinen korvaus erittelyn tai selvityksen laatimisesta aiheutuvista kustannuksista. Kuluttaja-asiamiehen kuluttajaperintää koskevissa linjauksissa (Kuluttajaperinnän valvonnassa esiin nousseita asioita 16.12.2007 ja Hyvä perintätapa kuluttajaperinnässä 2014) on katsottu, että edellä todettu tiedonantovelvollisuus koskee myös perintätoimistoja. Kuluttaja-asiamiehen linjaukset on annettu kuluttajaperintää koskien, mutta aluehallintovirasto katsoo, että tiedonantovelvollisuuden osalta ohjeita voidaan soveltaa myös muiden saatavien perinnässä.

Kuluttaja-asiamiehen hyvää perintätapaa koskevassa linjauksessa on todettu, ettei velalliselle saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa viivyttämällä tietojen antamisessa. Kuluttaja-asiamies on katsonut, että velkojan tai ammattimaisen perijän on annettava velallisen pyytämät velkatiedot normaalisti viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä.

Aluehallintovirasto on valvontakäytännössään lisäksi katsonut, että hyvä perintätapa edellyttää, että velalliselle annetaan tämän pyynnöstä selvitys siitä, mihin toimenpiteisiin ja kulueriin perintäkuluvaatimus perustuu. Yleisluontoinen listaus perintäkuluihin yleisesti vaikuttavista tekijöistä ei ole tällainen selvitys vaan velalliselle on annettava selvitys niistä toimenpiteistä, joita kyseisen saatavan perinnässä on tosiasiasa tehty. Asianmukaisen toimenpide-erittelyn avulla velallisen on mahdollista tehdä arvio siitä, ovatko häneltä vaaditut perintäkulut lain ja hyvän perintätavan mukaisia.

Aluehallintoviraston tietoon saatetuissa tapauksissa on esimerkiksi vastattu velallisen tietopyyntöön perintäkulujen muodostumisesta lähettämälle tälle saldotodistus, josta käy ilmi ainoastaan perintäkulujen kokonaissumma. Aluehallintovirasto korostaa, että velallisen pyytäessä erittelyä perintäkuluista tai selvitystä kulujen muodostumisesta, velalliselle on tämä selvitys perintälain 4 a §:n mukaisesti annettava.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Postiosoite: PL 150, 13101 Hämeenlinna

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15,
Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9,
Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4,
Kouvola

Useassa aluehallintoviraston tietoon tulleessa tapauksessa perintätoimistolta on vaadittu alkuperäisiä laskuja. Aluehallintovirasto toteaa, ettei perintätoimistolla ole 4 a §:n nojalla velvollisuutta toimittaa alkuperäisiä laskuja velalliselle. Jos perintätoimistolla on lasku hallussaan, sen voi toimittaa velalliselle tämän pyynnöstä. Mikäli perintätoimistolla ei ole laskua hallussaan, perintätoimiston tulee ohjeistaa velallista pyytämään lasku tai laskun tarkemmat tiedot toimeksiantajalta.

Kaikissa tapauksissa velalliselle tulee kuitenkin antaa tämän pyytämät tiedot velan perusteesta sekä velan perusteena oleva asiakirja, kuten velkakirja tai tilaussopimus nähtäväksi tai puhelintilausta koskeva tallenne kuunneltavaksi, jos hän tätä pyytää. Eduskunnan lakivaliokunta on lakimuutosta koskeneessa lausunnossaan LaVM 14/2004 vp katsonut, että velallisen tiedonsaantioikeuden tulee kattaa myös velkojen perusteita koskevat tiedot. Jos velkasuhde perustuu asiakirjaan, kuten velkakirjaan, velallisella on oikeus saada asiakirjasta tietoja ja tarvittaessa jäljennös siitä. Niin ikään velallisella on oikeus saada nähtäväkseen ja tarkastettavaksi myös alkuperäinen asiakirja. Tämä tiedonantovelvollisuus saatavan perusteesta koskee sekä velkojaa että perintätoimistoa. Saatavan perustetta koskeva dokumentaatio on yleensä vain velkojan hallussa, jolloin perintätoimiston tulee velallisen yhteydenoton johdosta viipymättä pyytää velkojaa toimittamaan kyseiset asiakirjat. Jos saatavan perustetta koskevaa dokumentaatiota ei ole, myös tästä on kerrottava velalliselle. Velalliselle on tällöin annettava muu selvitys siitä, mihin saatava perustuu.

Jos velallisen asiakirjapyyntö liittyy tilanteeseen, jossa velallinen on ilmaissut saatavan perusteesta olevan epäselvyyttä eikä velallinen esimerkiksi tiedä, mistä saatavasta perinnässä on kyse, perintätoimiston tulee varmistaa, että velkoja tai perintätoimisto itse on antanut velan perustetta koskevat tiedot velalliselle ennen kuin saatavan vapaaehtoista perintää voidaan jatkaa. Mikäli velallinen dokumentaation, tai sen puuttuessa muun selvityksen, saatuaan katsoo saatavan aiheettomaksi, tulee saatavan vapaaehtoinen perintä lopettaa perintälain 4 b §:n edellyttämällä tavalla.

Osassa aluehallintoviraston tietoon tulleista tapauksista perintätoimisto ei ole vastannut lainkaan velallisen tietopyyntöön. Aluehallintovirasto korostaa, että riippumatta siitä, koskeeko velallisen pyyntö sellaisia tietoja, jotka perintätoimiston on perintälain mukaan annettava velalliselle, perintätoimiston on vastattava velallisen yhteydenottoihin. Perintää ammattimaisesti harjoittavan on otettava toiminnassaan huomioon myös velallisen oikeudet. Aluehallintovirasto katsoo, että perintätoimistolla on myös ammattiperijän yleisen huolellisuusveloitteen nimissä velvollisuus varmistua siitä, että perintätoimisto vastaa asianmukaisesti velallisen tiedusteluihin ja antaa tälle tietoa lain ja hyvän perintätavan edellyttämällä tavalla. Mikäli velallinen pyytää sellaisia tietoja, joita perintätoimistolla ei ole velvollisuutta ja mahdollisuutta tälle antaa, myös tästä tulee kertoa velalliselle asianmukaisella tavalla.

Aluehallintoviraston tietoon on tullut myös useita tapauksia, joissa selvitystä on pyydetty esimerkiksi saatavan perusteena olevista asiakirjoista koskien saatavia, joille on vahvistettu ulosottoperuste tuomioistuimessa. Aluehallintovirasto toteaa, että siltä osin kuin saatava, perintäkulut ja korkojen määräytymisperuste on vahvistettu tuomioistuimessa, perintätoimistolla ei ole velvollisuutta antaa näistä yksityiskohtaisempaa selvitystä velalliselle. Myös tällaisten tiedustelujen osalta perintätoimiston tulee kuitenkin vastata velalliselle ja tarvittaessa ohjata tämä tarkistamaan perintäkulujen muodostuminen ja korkojen määräytymisperusteet tuomiota koskevista asiakirjoista. Mikäli saatavalle on aiheutunut muita kuin tuomioissa vahvistettuja kuluja esimerkiksi saatavan vanhentumisen katkaisutoimista, perintätoimistolla on perintälain 4 a §:n mukainen velvollisuus antaa velalliselle pyydettyä selvitys näistä kuluista.

2. Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä voimaan vuodenvaihteessa

Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä (411/2018, perintärekisterilaki) tulee voimaan 1.1.2019 ja samalla kumoutuu laki perintätoiminnan luvanvaraisuudesta (517/1999). Kaikkien niiden, jotka aikovat harjoittaa perintärekisterilain nojalla rekisteröintiä edellyttävää perintätoimintaa, on tehtävä ilmoitus aluehallintovirastolle rekisteriin merkitsemistä varten. Nykyiset perintätoimiluvan haltijat saavat kuitenkin jatkaa toimintaansa, kunnes päätös rekisteriin merkitsemisestä on tehty, jos rekisteri-ilmoitus tehdään kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. ESAVI rekisteriviranomaisena toivoo nykyisten luvanhaltijoiden rekisteröityvän liukuvasti siirtymäajan kuluessa alkuvaiheen ruuhkan välttämiseksi.

Rekisteri-ilmoituslomake ja lomakkeen täyttöohje löytyvät aluehallintoviraston verkkosivuilta (<https://www.avi.fi/web/avi/lomakkeet>). Perintärekisterilain mukaan perintätoiminnan harjoittajan on viipymättä ilmoitettava aluehallintovirastolle rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista. Perintätoiminnasta vastaavan henkilön vaihtumisesta on ilmoitettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun edellisen tehtävä on päättynyt. Lisäksi perintätoiminnan harjoittajan on ilmoitettava aluehallintovirastolle toimintansa lopettamisesta. Aluehallintoviraston verkkosivuilta löytyvät myös muutosilmoituslomake ja lomakkeen täyttöohje.

3. Päätöslyhennelmät

ESAVI on julkaissut uusia lyhennelmiä perintätoimen valvonnassa antamistaan päätöksistä. Lyhennelmien avulla aluehallintovirasto pyrkii jakamaan perintäluvan haltijoille sekä velallisille tietoa valvontakäytännössään esiin nousseista keskeisistä kysymyksistä ja linjauksista. ESAVI kehottaa perintätoimistoja seuraamaan aluehallintoviraston verkkosivuille päivitettäviä lyhennelmiä aktiivisesti. Päätöslyhennelmät löytyvät osoitteesta www.avi.fi/web/avi/paatoslyhennelmia2.

4. Selvityspyyntöjen ja päätösten toimittaminen sähköisesti

Aluehallintovirasto pyytää perintätoimistoja toimittamaan mahdollisen suostumuksensa vastaanottaen aluehallintoviraston selvityspyynnöt ja päätökset vastaisuudessa sähköpostin välityksellä. Asiointiin tarkoitettu sähköpostiosoite tai -osoitteet pyydetään ilmoittamaan osoitteeseen elinkeinot.etela@avi.fi. Aluehallintovirasto ei suostumuksen antamisen jälkeen lähetä perintätoimistolle paperisia kirjeitä muissa kuin todisteellisesti tiedoksi annettavissa asioissa.

Lisätietoja

Ylitarkastaja Timo Korhonen, puh. 0295 016 146
Ylitarkastaja Anna-Emilia Sirén, puh. 0295 016 029

etunimi.sukunimi@avi.fi